

CP 04 I 136

అమరజీవి

[ఋరకథ]

రచన :

సుంకర సత్యనారాయణ

20279

విశాలాంధ్ర ప్రచురణాలయం,
విజయవాడ-2.

BLANK PAGE

UP041 136

అమరజీవి

[ఋరకథ]

Nonce 279.

రచన :

సుంకర సత్యనారాయణ

విశాలాంధ్ర ప్రచురణాలయం,

విజయవాడ-2.

2

ప్రచురణ నెం. 197

ప్రథమ ముద్రణ
జనవరి, 1952.

ద్వితీయ ముద్రణ
ఫిబ్రవరి, 1955.

తృతీయ ముద్రణ
జనవరి 1957

వెల : మూడణాలు

ఆంధ్రా ప్రింటర్స్,
విజయవాడ-2.

అ మ ర జీ వి

(బు ర క థ)

ప్రార్థన.

మాతృదేశముకొరకు - మరణించు వీరుల
పూలతో పూజింపరావ - వీరుల పూలతో

పూజింపరావ ||మాతృ||

స్వాతంత్ర్య సోరాటమున - చావో బ్రతుకో తేల్చుకొనెడి
వీరదేశసేనకులకు - వేగరార పూజసేయ ||మాతృ||

బానిసలై యిల బ్రతికేకన్న - ప్రజలకు సరకము వేరేలేదని
ప్రజారాజ్య స్థాపనయే మా - పరమావధి యని

సోరుసల్పుచు ||మాతృ||

వంతుపాట

1. వినరా భారత వీరకుమారా విజయము మనదేరా !
2. నేటి నీదు చైతన్యము తెలుపుట కోటు గీటురాయి
పాటుబడేవానిదె రాజ్యంబని చాటి చెప్పవోయి !

1. పడమర దిక్కున శ్వేతనగరమును - పట్న మొకటి కలదు
కడు విశాలమైన రాజ మార్గములు - కలవా పట్నమున
2. చుక్కలు జూచే గుడి గోపురములు - చక్కని భవనములు
అక్కడక్కడా కలవు పేదలను - వెక్కిరించుకుంటు

వ. ఆ మహానగరాన్ని కర్కొటకుడనే రాజు పాలిస్తున్నాడు. అత డెలాంటివాడంటే—

3. కరుణారసహీనుం డతిధూర్తుడు - ఘాతకు డంతకుడు
వెరస డెంత పాపమునకైన నా - పరమ కిరాతకుడు

వ. ఇతని పరిపాలనలో ప్రజలు విపరీతంగా బాధలు పడుతున్నారు. మానప్రాణ ధనాలకు వేకికీ రక్షణలేకుండా ఉంది. అట్టి శ్వేత నగరంలో—

4. కరుణాకరుడగు సజ్జను డొకడు - కలడా నగరమున
సిరిలేకున్నా తినుట కంతగా - కొరతలేనివాడు

5. ఆతని యిద్దరు పుత్రులు, రత్నము - లతి గుణాఘ్యులండి
భీతియేమిటో యెరుగరు కడు గం - భీరులు సాహసులు.

వ. కరుణాకరుని భార్య అనంతమ్మ గుణవతి. భర్తకు అన్ని విధాలా తగిన భార్య. కరుణాకరుని పెద్ద కుమారుని పేరు గోపాలం, రెండవ కుమారుడు మధు. గోపాలానికి వివాహమయింది. అతని భార్య రమణమ్మ కాపరానికి వచ్చింది. చిన్నవాడు మధు యింకా చదువుకొంటున్నాడు. గోపాలం చదువుమాని తెల్లడికి పనిపాటలలో చేదోడువాదోడుగా ఉంటున్నాడు. సాయంత్రంపూట యిరుగు పొరుగు రైతులు, కూలీలు వారింటికివచ్చి కూర్చుంటారు. గోపాలం

ప్రతిక చదివి అందులోని మంచి చెడూ చెబుతుంటాడు.
ఆనాటి సాయంత్రం గోపాలంతో ఒక రైతు—

తంధానా తందాన తందన

పాడుజన్మ గో-పాలం యెందుకు ,,

ప్రతివాడూ మన - పై బడువాడే ,,

మెదిలితిమంటే - గదిమి తన్నెదరు ,,

కదిలితిమా ఇక - కాల్చివైచెదరు ,,

ఎట్లు బ్రతికెదమొ ముందు ముందు మన-కేగతులన్నాయొ
కసాయివాళ్ళధి - కారమదాంధులు -

తంధానా తందాన తందన

మద్దినాల నూ-మందపైన బడి ,,

ఐదు మేకలను అన్యాయముగా ,,

పట్టుకొనుట చిన - బసవయ్య చూచి ,,

కూడదు యీపని పొమ్మన్నందుకు - కుమలబొడిచినాగు

వ. అని కంట తడిపెట్టిన అ రైతునోదాచ్చి మిగతా
పెద్దల జూచి గోపాలం యేమంటున్నాడు—

6. ఇంతకు మించిన ఫోరము లవి ఇం - కెన్ని చూడనలెనొ
చింతించిన. ఫలమేమిగలదు నే - జెప్పెద వినరయ్య

7. రోజురోజు మితిమీరుచున్న వీ - నాజీకృత్యాలు
రాజుగారి తలదన్నినారు ఈ - రక్షక భటులంత

8. ఆతని మంత్రులు సామంతులు నే - నాదిపు లందగును
నీతినియనుములేని మృగాలే - నిర్దయులే ఖిలులే

9. నిష్కారణముగ ప్రజల జంపు టొక - నియమము వారలకు
దుష్కార్యముచేయని భటుడుంటే - ద్రోహికిందలెక్క

10. లంచము మేయని ఉద్యోగిని తుణ-ముంచరు పనిలోన
వంచన జేయక అన్యుల నట జీ - వించుట దుస్తరము

వ. వీళ్ళ చేతుల్లో నలిగిపోతూ లంచాలిస్తూ జీవించటం
కష్టం. రూపకతులైన శ్రీలకుకూడా యిక్కడ రక్షణ
లేకుండాఉంది. తుదకు తినటానికి తిండికూడా కరవైంది—

11. తిండిలేక యెన్నా భీరీతిగా - ఉండగలము మనము
పండిన పంటలు పరులపాల మన - బ్రతుకు కాటిపాల

12. గడవ దన్నలారా ! ఈపగిదిగ - కాలము మనకింక
అడగకున్న మన కమ్మయైన తుద - కన్నము పెడుతుంద ?

13. కాన మనము మన రాజుకైన యీ - కష్టాల్ జెప్పాలి
మీసమేషములు లెక్కించుట యిక - దేనికి యన్నాడు.

వ. అక్కడికి చేరిన చిన్నా పెద్దలందరికి ఆ వీరయువకుని
సలహా నచ్చింది. మరునాడు వారంతా గోపాలం నాయ
కత్వాన రాజు దర్శనానికి వెళ్ళారు. అతనెలా వున్నాడు—

14. తీరూదారీలేని శరీరము - కాదుదున్న నలుపు
పారపండ్లు, దిగజారిన యుదరము - బారెడు మీసంబు

15. గున్న యేనుగయె తొండమొకటి తరు - గన్నమాటగాని
మన్ను తిన్న పెంజేగు ఆత డొక-మడ్డి ఖడ్గమృగము

16. గుర్రమువలె సకిలించి గద్దెపై - కూలబడిన పిదప
ఎర్రని తన మిడుగుడ్లను తిప్పుచు - గర్రున తేపుచును

17. పంగి సలామని నిల్చిన ప్రజలను - వారగంట జూచి
బొంగురుగొంతుక విప్పెను, నున్నని - బొర్రనిమురుకొనుచు

వ. మొరంతా కట్టగట్టుకొని యెందుకిట్లా అకస్మాత్తుగా
వచ్చారు అని అతడడిగాడు. అప్పుడా ప్రజలేమంటున్నారు-

కీర్తన

కన్నతండ్రివి మాకు కాపాడవలె నీవె

ఉన్న యిబ్బందులను విన్నవించుకొనంగ
అందరము వచ్చాము దొరగాను

మమ్ము

ఆదరించుడి బాబన్నారు

తమ నొకరులు మమ్ము - తన్ని బాధించుతూ
అమితముగ లంచాల వడుగుతున్నారండి

ఎంత ప్రార్థించినా విచరయ్యా
మాకు

ఈ బాధ తప్పించు బాబయ్యా

వ. అని ప్రార్థించు రైతులవైపు చూచి రాజు.

నళాభళానోయి తమ్ముడు-సై-భాయిభళానోయి దాదానా

పండ్లు పటపటా నూరుచు

సై

భగ్గున మండుచు పలికెను

,,

ఏమని వాగితి రిప్పుడు

,,

ఎంత మదము తలకెక్కెర

,,

బద్దలుగా మిము చీల్చిన

,,

పాపములేదని అరచాడు

||భళా||

చర్మము యిపు డొలిపింతున

సై

సన్నీలను పొడిపింతున

,,

తుక్కుకింద తన్నింతున

సై

అరరరెరర నా యెదుటనె

”

అధికార్లను దూషిస్తిరి

”

పొండనిబూతులుతిట్టుచు-గోండుగోండుమనియరచాడు॥భళా॥

వ. అతని గాండ్డింపులకు రైతులంతా వణకిపోయారు.
అట్టితరి గోపాలం నిర్భయంగా రాజు యెదుటకు వచ్చి—

18. ఊమించండి మా చేసిన తప్పులు-ఊమించండిబాబు
అమాయకులమా మాకు తెలియ లే-దయ్యా మీప్రతిభ

19. కర్కోటకరాజును యేరీతిగ-శారవించవలెనొ
కర్కోటక రాజేంద్రా యిప్పుడు-గ్రహించినామయ్య

20. సెలవియ్యండి పోయివచ్చెదము-శ్రీనారీవేళ
కలసినప్పు డీసారి ఇమకు తగు-కానుకలిస్తాము.

వ. అని రాజుకు తగిన విధంగా సమాధానమిచ్చి
రైతులను తోడ్కొని గోపాలం వెళ్ళిపోయాడు. వెంటనే
రాజు సేనాపతిని రమ్మని కబురంపాడు. ఈ వార్త వినగానే
సేనాపతి మొనగాడప్పన్న బయలుదేరాడు.

21. కాలయముం డైదడుగులవాడే - మొనగాడప్పన్న
జాలియేమిటో యెరుగనివాడా - మొనగాడప్పన్న

22. కాళ్ళకు బూటే వేసినాడయా-మొనగాడప్పన్న
డాలు డవాల్తూ తగిలింగాడూ - మొనగాడప్పన్న

23. చట్టిముక్కురా చికిలి కళ్ళురా - మొనగాడప్పన్న
పట్టెడు మీసం బొనకడుపురా - మొనగాడప్పన్న

4. మనిషికి తగ్గా పేరల్ల తడే - మొనగాడప్పన్న
దనదన వచ్చి సలాముకొట్టి - మొనగాడప్పన్న
5. రాజు యెదుటనే నిలచినాడురా - మొనగాడప్పన్న
రాజుకు తగ్గా సేనాపతిరా - మొనగాడప్పన్న

వ. సేనాపతిని చూడగానే మహారాజు నిర్లక్ష్యంగా
న యెదుట మాట్లాడిన గోపాలానికి తగిన బుద్ధి చెప్పమని ఆజ్ఞ
యిచ్చాడు. వెంటనే అప్పన్న బయలుదేరాడు. ఎలా-

కీర్తన

వెడలెనూ, మొనగాడు అప్పన్న విర్రవీగుచు
మరతుపాకులు మెరయ భుజముల
పరచి నట్లాడలంత తోటా
బెల్లులను ధరియించి ముందూ
వెనుక పై న్యము నడువ మధ్యగ ||వెడ||
బూటూ పేటూ సూటు మెరయగ
కదలెనూ, టకటక ధ్వనులతో
లెట్టై రైటును తొక్కుచూ
యిదుప్రక్కలండగ పై న్యముండగ ||వెడ||

వ. ఊరు మాటుమణగింది. పొలాన యెడ్ల దగ్గర
పడుకొనియున్న గోపాలాన్ని పట్టి అప్పన్న పేషన్ కు
తీసుకొచ్చి—

16. వ్రేలగట్టి తల కిందుగ మన గో - పాలా న్నధముండు
కాలదన్ని గిరగిరా తిప్పి డియ్యాల లూపినాడు

27. పండబెట్టి యువకుని బోర్లగ నర - దండంబులతోనె
చెండివేసె కొరడాతో చర్మము - చిట్టి నెత్తురుమియా
28. బోరలగా పడియున్న అతనిపై - బూటుకాళ్ళ నెక్కి
ఊరక కనబిన తొక్కినాడు ఆ - క్రూరుడు నిర్దయగ
29. దాతుణముగ దెబ్బలు తిని తిని, ఆ - వీరుడు మూర్ఖులై
ఊరూరికి ఈవార్త పాకె తెల - వారు సరికి బాబ
30. ఉడికిపోయె నా శ్వేతనగర మ - టుడికిన చందమున
కడునీచం బీపనియని ఆతని - ఖండించిరి ప్రజలు

వ. ఇంకా యేంజేస్తున్నారు—

భగ్గున మండుచు ప్రజలాగ్రహమున—

తంధానా తందాన తందన

వల్లెవల్లెలో ప్రతి పట్నంలో ”

అన్ని హూలలను హర్తాల్ జేసిరి ”

పచారుకొట్లూ పండ దుకాణాల్ ”

బార్బరు షాపులు చాకలి లాండ్రీస్ ”

అవి యివి యేమిటి అన్ని దుకాణాల్ ”

మూసి అసమ్మతి దెల్పుచు సభలను - జేసిరన్ని చోట్ల

వ. ఈ ప్రజాచైతన్యం చూచి అధికారుల గుండెల్లో
రైళ్ళు పరుగెత్తాయి. మరునాడుదయం గోపాలాన్ని విడిచి
పెట్టారు. ఆనాడు సాయంత్రం బ్రహ్మాండమైన ఒకసభ జరి
గింది. ఆసభలో గోపాలం ఉపన్యసించాడు. ఏమని—

31. శ్వేతనగర పురవాసులారా ! ఓ - వీరయోధులారా !
పూత చరిత్రుల్లారా ! ఓ పరి - పూర్ణ త్యాగులారా !

32. ప్రజల కసహ్యంబైన ప్రభుత్వము - ప్రభుత్వమేకాదు
ప్రజలేకంబైన యీ ప్రభుత్వమును - పడదోయాలంటె
33. ఎందుకు జాగు రయంబున మీ రిక - ముందుకు రండయ్య
అందర మొకటై నిల్చినామ మన - నడ్డదెవరయ్య !

వ. అని తెలుపుతూ ప్రజల్లో ఒకవిధమైన నూతన చైతన్యాన్ని రేకెత్తించాడు. ప్రజావాహిని సాంగింది. ఇది చూచి ప్రభుత్వానికి గంగవెరులెత్తాయి. అనేక వేల మందిని అరెస్టుచేసి జైళ్ళలోకుక్కింది. కాని ఆ ప్రవాహం న్నరికట్టలేక పోయింది. తుదకు కర్కోటక మహారాజు విషశుద్ధై తన అధికార్లను, అనుచరులను, అనుకూలురను పిలిపించి సభ తీర్చి—

34. మంత్రులార, సామంతులార! ఓ-మాన్యులార! వినుడు
వంతగనున్నది చూడచూడ నిది-యంతయు నాకిప్పుడు
35. ఏ అలోచన తోచుటలే దిం - కేమి చేయవలెను
దాయాదులు మీరందరు నా కొక - దారీజూపుడనెను

వ. అప్పుడు వారేమంటున్నారు—

36. వెరవనేల మహ్మాలకించు డొక - విషయము చెప్పెదము
కరకుక త్తి పరిపాలనజేసే - కాలము పోయింది
37. తియ్యని కత్తిని ఒయటికితీసే - దినములు వచ్చాయి
కయ్యము కాదిక జైలుతాళములు - తియ్యవయ్యవేగ
38. పెద్ద పెద్ద నాయకుల బిలిచి తగు - బేరమాడవయ్య
ముద్దుగవారల యగ్రనాయకుని - పెద్దజేయవయ్య

39 పిల్ల వెధవ గోపాలరీతిగ - పిచ్చియాటలాడె

అల్లరిఘూకల వణచివైచి మన-కాయగుచ్చినయ్య

వ. రాజు వారి సలహాలను పాటించాడు. జైలులోను
ముఖ్యనాయకుడు బయటికొచ్చాడు. రాజీబేరాలు జరి
గాయి. నాయకుడు మంత్రి అయ్యాడు. ప్రజలు తమ
కష్టాలు తీరినాయనుకున్నారు. ఆనాడు పండుగ జేసు
కున్నారు. కాని రానురాను మంత్రిగారి పరిపాలన ఎలా
మారిందయ్యా అంటే—

భళాభళానోయి తమ్ముడూ సై-భాయిభళానోయి దాదాన

దిక్కుదిక్కునా ద్వేష్యమై

సై

ఎక్కడ జూచిన కరవులె

కూడూ నీళ్ళూ తేవుర

”

మాడిచచ్చుచున్నాఘర

మోసగాడు మోసగాడుర - దోచేవాడే దొరగారు ||భళా||

చీకటి ఒజ్జు పెరిగెను

సై

చిట్టెడు గింజలు దొరకవు

”

పోట్టలంటుకొనపోయెను

”

కట్టబట్టలే దొరకవు

”

నీతి నియమం పోయెనూ-జాతి పతనమాతున్నాది ||భళా||

అంధకార మెటుజూచిన

సై||

బంధువులకె పర్మిట్లర

”

కాలుకదల్చిన లంచము

”

కదలిన మెదలిన లంచము

”

పరువు పతిష్టలు పోయెను ప్రజలబాధలె పెరిగాయి ||భళా||

వ. ఇదంతా చూచి గోపాలం ప్రజలతో —

40. ప్రజల్లారా ! నే తెలుపు విషయమును - పరిశీలించండి
ప్రజాప్రభుత్వపు హస్తం కాదిది - భస్మాసురహస్తం
41. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిందని యెంతో - సంతోషించాము
స్వాతంత్ర్యంబంటే ప్రజలందరి - చావని యర్థంబ ?
42. అన్నం పెట్టండని యడిగితిమా - తన్నెదమంటారు
ఉన్నది తిని పండి యుండండని మన - కుపన్యసిస్తారు
43. గడ్డి తినం డారోగ్యంబని ఒక - ఘనుడంటున్నాడు
దొడ్డ దొడ్డ దొరలంత తినే దా - గడ్డియె కాబోలు
44. మామిడి పెంకలలోని జీడి బహు - మంచి తిండియంట
శ్రీమంతువు డొక మహానుభావుడు - చెప్పా డీ మాట
45. కర్కశహృదయుని మహామదాందుని-ఘనబలుదుర్జయుని
కర్కోటకు నోడించిన దించిన - కష్టజీవులంత
46. బ్రతికే యున్నారను సంగతి యీ-పాపులు మరచారు
అతుకుల బొంతలుకుట్టి నాటకం - బాడదలంచారు
47. కాన అందరము తెగువగ ముందుకు - కదలా లీవేళ
దేనికి జాగని హెచ్చరించె నా - దీరుడు సభికులను

వ. ఈ విధంగా గోపాలం అసలు రహస్యం ప్రజలకు
చెబుతూ పల్లెపల్లెకు వెళ్ళి బోధిస్తున్నాడు. అనేక నూతన
విషయాలు వారికి తెలుపుతున్నాడు. ఇదంతా చూస్తున్న
ప్రభుత్వోద్యోగులు, గూఢచారులు, మంత్రిగారి దగ్గరకు
పరుగెత్తి —

భళాభళానొయి తమ్ముడు-భాయిభళానొయ్ దాదాన

తన మగటిమి చూపించగ ॥సై॥

మొనగా డప్పన కదలెను ,,

పల్లెపల్లె గాలించెను ,,

పట్టణాలనే వెదకెను ,,

ప్రజ లనేకులను కాల్చెను ,,

పడతుల సిగ్గులు తీసెను ,,

కాని అతడు గోపాలంజాడను - కనుగొన లేడాయె॥

ఆ ఊళ్ళో మీటింగుర సై

అర్థరాత్రి యది జరిగెను ,,

క్రూరు లచ్చటికి వెళ్ళిరి ,,

గోపాలాన్నే వెదకిరి ,,

నిరాశతో కాళ్ళీడ్చుక - తిరిగి క్యాంపుకే చేరారు

వ. వీళ్ళకథ యిలా ఉంది. ఇక గోపాలం కుటుంబం పడేపాట్లు చెపితే తీరేవికావు. వారిశరీరాలు చితికిపోయాయి.

51. కరుణానరుడు అసంతమా యెలు - కదలలేరు బాబు
తరిమివేసి రా మధు నధములు ని - ర్దయగా బడినుండి?

52. నెండుగర్భవతి గోపాలం సతి - నీళ్ళాడే తరుణం
ఉండ నిల్లు పండగమంచము తిన - తిండికూడ లేదు.

53. పౌరులెవ్వరై నా పాపంబని - వారి నాదరిస్తే
క్రూరులు తప్పక విరగగొట్టెదరు - వారి యెముకలండి

వ. వృద్ధులయిన తన తలిదండ్రులను భార్యను తమ్ముణ్ణి ఈ విధంగా శత్రువులు బాధిస్తున్న విషయం ఏరోజు

కారోజు గోపాలానికి తెలుస్తూనే ఉంది. ఐనా ఆ వీరుడు చలించక తన పని తాను చేస్తూనే ఉన్నాడు. గోపాలాన్ని పట్టుకుంటే పదివేలిస్తానని ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. డబ్బు కాసించి ప్రజలా తను నాయకుణ్ణి పట్టి యిచ్చేది ?

ఇట్లుండ ఒకనాడు అకస్మాత్తుగా సైనికులు పట్టణాన్నింతా ముట్టడించి, యిల్లిల్లా గాలించి వెతుకుతున్నారు. స్త్రీల సహాయంతో గోపాలం ఒకయింట్లోనుంచి మరొక యింట్లోకి తప్పకుండున్నాడు.

54. ఆ సమయమున రాడీ రంగడు-అటు బోవుచునుండె
కాసుకులోనై గడ్డిగరచు ఒక-ఘాతుకమృగ మతడు.

55. కనులజూచి గోపాలాన్నపు డా-కసాయి వేగముగ
చని మొనగాడప్పన కీవార్తను-చల్లగ చెప్పాడు

వ. ఈవార్త వినగానే మొనగాడప్పన్న కట్టుదిట్టంగా వెళ్ళి గోపాలం ఉన్న యింటిని ముట్టడించాడు. ఆవీరుడు పట్టుటడ్డాడు. నెంటనే మొనగాడప్పన్న అతన్ని బంధించి ఏమంటున్నాడు...

భళాభళానోయి తమ్ముడు భాయి భళానోయి దాదాన

అరే ఒరే గోపాలం

సై

దొరికినావు ఈనాటికి

”

నేను జెప్పే సలహాలను

”

విన్నావా బ్రతికెదవుర

”

వినవా నీకిట చావేరా

॥భళా॥

నీవలె తిరిగే యువకులు

సై

నీకు తోడ్పడే మనుషులు

సై

యెక్క డెక్కడిపుడుండిరో

”

యేమి పనులు చేస్తుండిరో

”

చెప్పిన జీవించెదవురా

సై

చెప్పవ తుపాకి యిదిగోరా

||భళా||

వ. అన్యాయంగా యెందుకు చస్తావు? నీభార్య ప్రస-
వించే దినాలు. నీ తమ్ముడు దిక్కులేని పక్షిగా ఉన్నాడు.
వీళ్ళందరినీ చూడదలచుకొంటే నామాట విను. అట్లయిన
నిన్ను బ్రతకనివ్వటమేకాదు; తగిన ధనసహాయం కూడా
చేస్తాను. ఏ మంటావు అన్నాడు అప్పన్న—

అతని మాటలు విని గోపాలం పకపక నవ్వి, ఇదిగో
అప్పన్నా!

56. చావుకు భయపడి నీకు జోహారను-చవటను నేకాను

చావకవుండే వాడెవ్వడురా-శాశ్వతముగ యిచట

57. జీతపురాళ్ళకు లోబడి కూలీ-రైతుల హింసిస్తూ

నీతి, నియమం విడచి చరించెడి-పాత కిదొక బ్రతుక?

58. ప్రజలను వ్యతిరేకించి ప్రభుత్వం-బ్రతుకలేదు జగతి

ప్రజల చీల్చి చెండాడుటలో బహు-ప్రఖ్యాతిని గన్న

59. హిట్లరు ముస్సోలిని టోజోలే - యెగిరిపోయినారు

ఇట్లాసలు చూపిన లొంగెడి వా-డెట్టి మానవుండు?

60. ప్రాణమన్న ఒక మట్టిపెళ్ళరా-ప్రజా సేవకులకు

కానిమ్మప్పన్నా! నీపనియెదో-కానిమ్మన్నాడు

వ. అంతట మొనగాడప్పన్న పండ్లుకొరుకుతూ రివా
ల్వరు మీట నొక్కినాడు. విప్లవ వీరుడు గోపాలం ఎలా
ఉన్నాడు—

61. జై జై విప్లవ వీరులందరకు జై జై యన్నాడు
జై జై జై జై ప్రజాబలానికి-జయమగు నన్నాడు
62. తన తలిదండ్రుల భార్యను తమ్ముని-మనసున తలచాడు
ఘనుడట్లట్లే రక్తము గ్రక్కుచు-కన్నులు మూశాడు
63. గోపాలం కనుమూసెను యిచ్చట-కొడుకుపుట్టె నచట
గోపాలం రంగమును విడచె, చిన-గోపాలం వెలసె

వ. గోపాలం మరణవార్త ఊణంలో పట్టణం అంతా
వ్యాపించింది. ఘటనా స్థలానికి తండ్రోపతండాలుగా ప్రజలు
వచ్చారు. గోపాలం కుటుంబం పిడుగులాంటి యీ వార్త
విని విలపించుతూ అక్కడికి వచ్చినది. వృద్ధులు ఆ శవం
మీదబడి—

64. కొడుకా కొడుకా వెళ్ళిపోతివా ! - కొడుకా గోపాలం
విడిచి ఒంటరిగ నీ తలిదండ్రుల - వెళ్ళిపోయినావ
65. పిలుచుచుంటిమిర బాబూ మామొర - వినవేమిర నీవు
గిలగిల తన్నుకొనే యిల్లాలిని - పలకరించుకోర
66. లోకములో నీవంటి కుమారుడు - మాకు దక్కడెప్పుడు
ఆ కఠినాత్ముని పాడుచేతు లె-ట్లాడెనో నిను జంప

వ. పాప నూ వృద్ధులు తమ కుమారుని తలచుకొని పరి
పరి విధాల పరితపిస్తున్నారు. పచ్చి బాలింతరాలు రమ
ణమ్మ పొరలి పొరలి యేడుస్తూంది. అచ్చటచేరిన స్త్రీలు,

పురుషులు కన్నీరు కారుస్తున్నారు. గోపాలం తమ్ముడైన
మధులేచి అన్నశవానికి ముమ్మారు ప్రదక్షిణంచేసినమస్క-
రించి ప్రజలవైపు తిరిగి యేమంటున్నాడు—

అమ్మలార ఓ అయ్యలార తంధానా తందాన తందన

అన్నలార నన్నాలకించుడి ”

అన్నయ రక్తము నాహరించిన ”

పాడుశక్తులను పడగూల్చునిదే ”

నిద్రలేదు ఆహారములే దొక-నిలకడయును లేదు ”

పదుగురుంమొక్కటై యెదురునిలచి తమ తంధానాతందానతందన

ఎదుగులేదు మన కెదురు లేదయ ”

ఏ ఆశయమున కీ యనఘుండు ”

ప్రాణా లిచ్చెనొ పనులు చేసెనొ ”

ఆయాశయమును సాధించుట మన యందరిక ర్తవ్యం ||తం||

మేదిని క్రుంగిన మిన్ను ఒరిగిన తంధాన తందాన తందన

ఇబ్బందులు ఇంకెన్ని వచ్చినా ”

కాల్చిన పేల్చిన ఖైదు చేసినా ”

బెదరక చెదరక కదనరంగమున ”

అందర మొక్కటై నిలచి విజయమును పొందాలన్నాడు ||తం||

న. అక్కడ చేరిన శ్రీ పురుషులంతా మధును బల
పరిచారు. అందరు కలసి గోపాలం శవాన్ని తీసుకువెళ్ళి
దహనం చేశారు. ఆ ధన్యజీవి బూడిదను తలాకాస్తా
ముఖాన పెట్టుకున్నారు. మిగిలిన ఆ భస్మాన్ని తమ
యిండ్లకు తీసుకపోయారు. తమ పిల్లలకు జ్వరము వచ్చి
నప్పుడు యీ భస్మాన్ని వారి నొసటను ఉంచుతారు.

గోపాలాన్ని చూపితే ప్రజలందరు భయపడతారని ప్రభుత్వం తలచింది. దాని ఆశలు నిరాశలు అయినాయి. తుదకు గత్యంతరంలేక మంత్రిగా కొక ప్రకటన చేశారు. నేను ప్రభుత్వానికి వచ్చిననాటనుండి వర్షాలు లేనందువల్ల పంటలు సరిగా పండటంలేదు. అందువల్లనే కరువుకాట కాల నరికట్టలేకపోయాను ఈ షరిస్థితులలో యే ప్రభుత్వ మున్నా యింతకంటె ఎక్కువ చేయగలిగిందేమీ లేదు. నేను ప్రజాభిమతానికి వ్యతిరేకినికాను అని గుజువు చేసు కోటానికి ఎల్లెక్షను పెడుతున్నాను. మాకు వ్యతిరేకులంతా బయటకు వచ్చి యీ ఎన్నికలలో పాల్గొనవచ్చును అని ప్రకటించాడు—

దీని తరువాత అనేకమంది యువతీయువకులు బయటకు వచ్చారు. అన్నచనిపోయిన తరువాత నాయకత్వంవహించి పనిచేస్తున్న మధుకూడా బయటకు వచ్చాడు. వెంటనే ప్రభుత్వం వాడును అరెస్టుజేసి తన గొప్పదనాన్ని తెలియ పరిచింది. ఈ ఘోరమంతా చూస్తున్న ప్రజలు ఉద్రేకపూరి తులై ప్రజాప్రతినిధుల తరపున ప్రచారం చేస్తున్నారు ఎలా—

కీర్తన : జాలమేలను మేలుకోర—షేదోడ

ఏల కూటికి మాడెదవర

॥ఓహో॥

ఆలిపిల్లల గోడు వినర

॥ఓహో॥

రాలిపోతున్నాగు గదర

॥ఓహో॥

లాలించి కొంప ముంచారు—గొప్పోరు

సాలబాసలు చేసినోగు

॥జాల॥

మాట లొక లచ్చజెప్పారు—ఆ దొరలు

ఓటులే కాజేసినారు

||ఓహో||

వాటంగ గద్దెలెక్కారు

”

మూటలు గట్టసాగారు

”

కోటీశ్వరుల జేరినారు—వేదోళ్ళ

నోటిలో మన్నపోశారు

||జాల||

కూలీల మొరలు వినమంటె—వ్యవసాయ

కూలీల గతులేమిటంటె

||ఓహో||

నేల చూపులు చూచుకుంట

”

తాళుమని గద్దించుకుంట

”

పిచ్చికుక్కల తరిమినారు... వేదోళ్ళ

వీకలను కొరకమని వీరు

||జాల||

నీకు పోయేది లేదోయి వేదోడ

నీకు నీవేదిక్కు భాయి

|ఓహో|

నిను నీవు తెలుసుకోవోయి

”

నేడు సమయము చిక్కెనోయి-కనిపెట్టి

నీవోటు నిచ్చుకోవోయి

|జాల|

వ. ఎక్కడకు వెళ్ళినా ప్రజలు యీ ప్రచారకుల్ని అమితంగా గౌరవించుతున్నారు. వీరి మీటింగులకు ప్రజలు తండోపతండాలుగా వస్తున్నారు. ఇదంతా చూస్తూవున్న మంత్రిగారి ముఠాకు గంగవైరులెత్తాయి. ఈ ప్రచారకులకు అనేక యిబ్బందుల కలుగజేశారు. ఆశలు చూపారు. బెదరించారు. అవకాశమున్నచోట తమపశుబలాల నుపయోగించారు. అయినా ప్రజలు జంకలేదు. ఎన్నికలనాడు

ఓట్లన్నీ తమ ప్రతినిధులకిచ్చి ప్రజలు వారిని గెలిపించు
కున్నారు. మధు కెమరుగా నిలచిన నాయకాగ్రేసరునికి
డిపాజిట్టు పోయింది. ప్రజల జయ జయధ్వానాలు మిన్న
ముట్టాయి.

ఓ భారతీయుడా ! ఓ వీరయోధుడా !—

లేవయ్య లేచి రావయ్య

బంగారు నీ తెనుగుతల్లి—

భళిభళి

పాడి పంటల పాలవెల్లి—

”

వీరాధి వీరులను గన్న—

”

వీరమాత యెరుంగుమన్న—

”

పౌరుషము జూపించి పగవారి నెదిరించి—

పరువు నిలుపగ లేచి రానోయి

పర ప్రభుత్వము పోయెనంటు—

భళిభళి

స్వాతంత్ర్య మదె వచ్చెనంటు—

”

ప్రజలిదే యీ రాజ్యమంటు—

”

పాలించుతాము నేమంటు—

”

ఆశ జూపించి సింహాసనా లెక్కి ప్రజ—లందరినిదోచుకున్నారు

పస్తు లారోగ్య మన్నారు—

భళిభళి

ప్రజల కిది తెలియదన్నారు—

”

బియ్య మడిగినయట్టివారు—

”

దెయ్యాలె యనిపలికినారు—

”

కరువు దెబ్బకుచచ్చుచున్న—

”

తర దరిద్రుల కాల్చుకొరకు—

”

కట్టెపుల్లలు కరువుగనక మీరందరు -

చెట్టిధికముగ నాటమన్నార

ఈ నాటి గతి చూడవయ్య	-	భళిభళి
ఎంత దుర్గతి పట్టెనయ్య	-	”
తెలుగువారము మూడుకోట్లు	-	”
జీవచ్ఛవంబు లన నిట్లు	-	”

కూడు గుడ్డలు లేక మాడి చచ్చుచు తుదకు -

వాడ వాడలు బట్టినాము

కట్టు కట్టు నడుము కట్టు	-	భళిభళి
కదలి నీ తెగువ చూపెట్టు	-	”
ఆంధ్రుడా! ముందునకు వచ్చి-	-	”
అమర వీరుల పేరు జెప్పి	-	”
ఓటు నీ ప్రతినిధుల కిచ్చి	-	”
వారి కీవే గెలుపు నిచ్చి	-	”

నీ తెలుగు దేశాన భూలోక స్వర్గాన్ని -

నెలకొల్పి జైకొట్టవోయి ఓభార!

[స మా ప్త ము]

24

ఆంధ్రా ప్రింటర్స్,

విజయవాడ—2

BLANK PAGE

26

చ ద వ ం డి !

నా టి క లు

వీరకుంకుమ	1-0-0
ప్రతిఫలం	1-0-0

బు ర్ర క థ లు

కష్టజీవి	0-3-0
రుద్రమదేవి	0-6-0
అల్లూరి సీతారామరాజు	0-4-0
వీరేశలింగం చరిత్ర	0-4-0

ప్ర తు ల కు

విశాలాంధ్ర ప్రచురణాలయం,

బకింగ్ హాం పేటపోస్టు - విజయవాడ-2

Book Number	CPD 136	Date	21-5-20
Front Cover	YR	Back Cover	YR
Blank Pages	CT, 25		
Missing Pages	NO		
Prepared	G. S. K. Dha	Scanned	TEENA
PS		Pages	28 29